

प्रादेशिक पर्यटन विकास योजना सन
२०२३-२४ अंतर्गत नांदेड जिल्ह्यातील
नवीन कामांना प्रशासकीय मान्यता देऊन
निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक टिडीएस २०२४/०३/प्र.क्र.७२/ पर्यटन-१
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,
दिनांक : ११ मार्च, २०२४.

संदर्भ :- १) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, शासन निर्णय क्र. टिडीएस २०१०/०८/
प्र.क्र.४६३/ पर्यटन, दिनांक ०४.११.२०१०.
२) वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३,
दिनांक १२ एप्रिल, २०२३.

शासन निर्णय : पर्यटन स्थळांच्या ठिकाणी पायाभूत सुविधा पुरविण्यासाठी प्रादेशिक पर्यटन
योजनेतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये खालील तक्त्यामध्ये नमूद केलेल्या नांदेड जिल्ह्यातील कामांसाठी
रुपये १५५०.०० लक्ष एवढ्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता देऊन स्तंभ क्रमांक ४ येथे नमूद
केल्याप्रमाणे एकूण रुपये २३२.५० लक्ष (अक्षरी दोन कोटी बत्तीस लक्ष पन्नास हजार फक्त) एवढा
निधी सन २०२३-२४ मध्ये जिल्हाधिकारी, नांदेड यांना वितरीत करण्यास या शासन निर्णयाव्दारे
मान्यता येत आहे.

(रुपये लक्षात)

अ.क्र.व जिल्हा	कामे	प्रशासकीय मान्यता	वितरीत करावयाची रक्कम
१	२	३	४
१) नांदेड	नांदेड जिल्ह्यातील मुदखेड, अर्धापुर, भोकर तालुक्यातील पर्यटन विकास कामे.		
१	भोकर येथील दत्तगड परिसर सुधारणा करणे, ता. भोकर	१००.००	७५.००
२	मौजे पाळज येथील गणपती मंदिराजवळीस घाट परिसर सुधारणा करणे, ता. भोकर	३००.००	
३	बारड शितलादेवी मंदिर परिसर सुधारणे व सुशोभिकरण करणे, ता. मुदखेड	५०.००	
४	पाटनुर अपरंपार देवस्थान मंदिर परिसर सुधारणे व सुशोभिकरण करणे, ता. अर्धापुर	५०.००	
	एकूण	५००.००	७५.००
२) नांदेड	ता. मुखेड, जिल्हा नांदेड येथील विकास कामे		
१	उमरदरी, ता. मुखेड येथील भगवान मार्कंडेश्वर	५०.००	७.५०

	मंदिर परिसरातील सभागृहाचे सुशोभिकरण करणे.		
२	श्रावणकावडी मंदिर, मौजे बावनवाडी, ता. मुखेड, जि. नांदेड येथील विकास कामे करणे (मुखेड जुन्ना रस्त्यापासून श्रावणकावडी मंदिरापर्यंत सी.सी. रस्ता तयार करणे.)	५०.००	७.५०
	एकूण	१००.००	१५.००
३) नांदेड	मौजे शहापुर विठ्ठल रुक्माई मंदिर परिसरात सुशोभिकरण करणे, ता. देगलुर, जि. नांदेड	१००.००	१५.००
४) नांदेड	रुई गुंडवळ तांदळा इवळेश्वर दत्ताखर मंदिर ते दत्तशिखर पायथा प्रजिमा १३४ रस्त्याची कि.मी. १६/५०० ते कि.मी. १७/१५० सुधारणा करणे.	५००.००	७५.००
५) नांदेड	ता.हदगांव, जि. नांदेड जिल्ह्यातील विकास कामे		
१	मौजे येवली येथील श्रीक्षेत्र बसवेश्वर देवस्थान परिसर येथे प्रवेशद्वार बांधकाम करणे.	१०.००	७.५०
२	मौजे येवली येथील श्रीक्षेत्र बसवेश्वर देवस्थान परिसर येथे सुशोभिकरण करणे.	१०.००	
३	येथील श्रीक्षेत्र बसवेश्वर देवस्थान परिसर येथे बंदीस्त नाली बांधकाम करणे.	१०.००	
४	येथील श्रीक्षेत्र बसवेश्वर देवस्थान परिसर येथे मुख्य रस्त्यापासून गेट पर्यंत सी.सी. रस्ता बांधकाम करणे.	१०.००	
५	येथील श्रीक्षेत्र बसवेश्वर देवस्थान परिसर येथे मंदिराच्या भांडारगृहाच्या बाजूस सी.सी. रस्ता बांधकाम करणे	१०.००	
	एकूण	५०.००	७.५०
६) नांदेड	गुंडेगांव, ता.जि. नांदेड येथील भोळेश्वर मल्लिनाथ देवस्थान येथे सभागृहाचे बांधकाम करणे, सुशोभिकरण करणे, दुरुस्ती करणे तसेच पेव्हर ब्लॉक बसविणे.	१००.००	१५.००
७) नांदेड	नांदेड जिल्ह्यातील विकास कामे		
१	मौजे गोरठा येथे संत दासगणु महाराज (कावडी मार्ग) परिसर मंदिर परिसरात सी.सी. रोड व पेव्हर ब्लॉक बसविणे ता. उमरी जि. नांदेड	१००.००	३०.००
२	मौजे गोरठा येथे संत छगन काका बारटक्के या नावाने परिसर सुशोभीकरण करून बगीचा	१००.००	

	निर्मिती करणे.(पेव्हर ब्लॉक बसविणे) ता. उमरी जि. नांदेड		
	एकूण	२००.००	३०.००
	एकूण नांदेड (१ ते ७)	१५५०.००	२३२.५०

०२. वरील नमूद कामांसाठी जिल्हाधिकारी, नांदेड यांनी सादर केलेल्या प्रस्तावानुसार कार्यान्वयन यंत्रणा नियुक्त करण्यात येत आहे. त्यानुसार खालील अटी व शर्तीचे अनुपालन व्हावे.

०३. अटी व शर्ती :-

- १) उपरोक्त कामे दर्जेदार स्वरूपाची व्हावीत, याकरीता स्थापत्य विशारदांची (Theme Based Architect) नेमणूक करून प्रत्यक्ष कामे नामांकित कंत्राटदारांच्या माध्यमातून करण्यात यावीत व त्या कामांचे योग्य संनियंत्रण आणि गुणनियंत्रण करण्यात यावे.
- २) वितरीत केलेल्या निधीतून खर्च करताना वित्तीय नियमांचे आणि विविध नियमांतर्गत नेमून दिलेल्या कार्यपद्धतीचे पालन करण्यात यावे.
- ३) कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर अनुदानापेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी. मंजूर अनुदानापेक्षा जादा खर्च झाल्यास त्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हाधिकारी यांची राहिल व जादा खर्चा प्रित्यर्थ जादा अनुदान उपलब्ध करून दिले जाणार नाही.
- ४) मंजूर तरतुदीतून करावयाचा खर्च वित्त विभागाच्या प्रचलित आदेशांनुसार करण्यात यावा व मंजूर कामे तात्काळ पूर्ण करावीत.
- ५) पर्यटन विभागाने उपलब्ध करून दिलेल्या निधीतून केलेल्या कामाच्या ठिकाणी सदर कामे पर्यटन विभागाने प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेअंतर्गत उपलब्ध करून दिलेल्या निधीमधून केली असल्याबाबतचे फलक लावण्यात यावेत.
- ६) ज्या संदर्भात निधी उपलब्ध करून देण्यात येत आहे त्या प्रत्येक योजनेच्या संदर्भात वित्तीय अधिकाराच्या प्रत्यावर्तनानुसार सक्षम प्रशासकीय व वित्तीय मान्यता घेणे आवश्यक आहे.
- ७) अशा प्रत्येक योजनेबाबत करावयाच्या बांधकामासंदर्भात अथवा खरेदीबाबत किंवा सेवा पुरवठा कराराबाबत वित्तीय नियमांप्रमाणे आवश्यक ती कार्यपद्धती पाळणे आवश्यक आहे. या संदर्भात शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक-संकीर्ण-१००२/प्र.क्र.१५/कोषा-प्र ५, दि. ६ फेब्रुवारी, २००२ च्या सूचनांचे काटेकोरपणे पालन होईल याची खबरदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेने घ्यावी. तसेच शासन निर्णय वित्त विभाग क्र.बीजीटी-१०.००/प्र.क्र.५६/२०००/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१ मधील उपाययोजनांची अंमलबजावणी तंतोतंतपणे करण्यात यावी.
- ८) तांत्रिक मान्यता विहित स्तरावर घेण्यात यावी.
- ९) रस्त्यांच्या प्रस्तावित कामांच्या प्रकरणांमध्ये सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या नियमावलीचे पालन करणे बंधनकारक राहिल.
- १०) योजनेत्तर स्वरूपाच्या कामासाठी (देखभाल/दुरुस्ती इ.) सदरची तरतूद उपयोगात आणली जाणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

- ११) सदर कामांपैकी जी कामे तीर्थक्षेत्रांच्या विकासासाठी प्रस्तावित करुन देवस्थान/संस्थेच्या जागेवर करण्यात येणार आहेत अशा कामांसंदर्भात सदर देवस्थान/संस्थेकडून ना-हरकत प्रमाणपत्र प्राप्त करुन घेणे बंधनकारक राहिल. तसेच अशा कामाच्या पूर्णत्वानंतर त्या संदर्भातील देखभाल/दुरुस्ती, संबंधित संस्थेने करण्यासंदर्भात संचालक, पर्यटन संचालनालय व संबंधित जिल्हाधिका-यांनी संबंधित देवस्थान / संस्थेबरोबर करारनामा करणे बंधनकारक राहिल. अशा प्रकारच्या देखभाल दुरुस्तीकरीता शासनाकडून यापुढे कोणत्याही प्रकारचा निधी उपलब्ध करुन दिला जाणार नाही, याची नोंद घेण्यात यावी व तशी अट करारात अंतर्भूत करण्यात यावी. तसेच या कामामुळे निर्माण होणाऱ्या सर्व सुविधा तसेच पर्यटन स्थळ सर्व नागरीकांसाठी खुले राहिल, अशी अट करारात समाविष्ट करण्यात यावी.
- १२) सदर निधीतून करावयाच्या कामांची भौतिक प्रगती तसेच निधीतून होणा-या खर्चाची मासिक विवरणपत्रे दर महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास व पर्यटन संचालनालयास न चुकता सादर करावीत. तसेच काम पूर्ण झाल्यानंतर पूर्णत्वाचा दाखला आणि निधीबाबतचे उपयोगिता प्रमाणपत्र न चुकता शासनास व पर्यटन संचालनालयास सादर करण्यात यावे.
- १३) जिल्हाधिकारी, नांदेड यांनी काम कोणत्याही अन्य योजनेतून / निधीतून पुर्ण करण्यात आले नाही याची खात्री करुनच निधीचे वितरण करावे. मंजूर असलेले काम कोणत्याही अन्य योजनेतून / निधीतून पुर्ण करण्यात आले असल्यास संबंधित कामास वितरित केलेला निधी शासनास परत करण्यात यावा व झालेल्या अनियमिततेबद्दल संबंधितांवर उचित कारवाई करण्यात यावी.
- १४) उर्वरित निधीची मागणी करताना उपयोगिता प्रमाणपत्र व कामाची गुणनियंत्रण यंत्रणेद्वारे प्रत्यक्ष तपासणी करुन कामाच्या गुणवत्तेबाबत व कामाच्या सद्यस्थितीबाबतचा प्रमाणित अहवाल छायाचित्रांसह शासनास सादर करण्यात यावा.
- १५) सदर काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर कामाच्या देखभालाची तसेच इतर अनुषंगिक कामांची जबाबदारी कार्यान्वयीन यंत्रणा व संबंधित संस्था यांची राहिल. काम पूर्ण झाल्यानंतर सदर पर्यटक सुविधा तात्काळ उपयोगात आणण्याच्या दृष्टीने काम सुरु असतानाच पूर्व नियोजन करावे.

०४. वर नमूद करण्यात आलेला खर्च हा सन २०२३-२४ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीमधून मुख्यलेखाशीर्ष "मागणी क्रमांक झेडडी-४, ३४५२-पर्यटन, पर्यटनासाठी पायाभूत सुविधा, १०१ पर्यटन केंद्रे (०२) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना - राज्य योजनांतर्गत योजना, (०२) (१८) पर्यटन विकासासाठी विविध ठिकाणांसाठी मूलभूत सुविधांकरीता अनुदाने (३४५२ १९५८) ३१ सहायक अनुदाने" या लेखाशिर्षाखालील मंजूर तरतुदीमधून भागविण्यात यावा. या प्रकरणी मंजूर करण्यात आलेल्या (प्रादेशिक पर्यटन विकास योजनेंतर्गत) सहायक अनुदानाची रक्कम आहरण करुन संबंधितांना वितरीत करण्याकरीता सहायक जिल्हा नियोजन अधिकारी/ जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड यांना 'आहरण व संवितरण अधिकारी' व जिल्हाधिकारी, नांदेड यांना 'नियंत्रण अधिकारी' घोषित करण्यात येत आहे. सदर निर्णयानुसार मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानाची रक्कम त्यांनी जिल्हा कोषागार कार्यालय, नांदेड येथे देयके

सादर करुन संबंधितांना वितरीत करावी. सदर कार्यवाहीबाबतचा अनुपालन अहवाल पर्यटन संचालनालयामार्फत शासनास एक महिन्यात सादर करण्यात यावा.

०५. प्रमाणित करण्यात येते की, वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ अन्वये देण्यात आलेल्या सूचनेनुसार व अधिकाराच्या मर्यादेत सदर शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत असून वित्त विभाग, शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२ एप्रिल, २०२३ च्या परिशिष्टामधील तपासणीसूची बाबींची व अटींची पूर्तता करण्यात आली आहे.

०६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०३१११०३६४५५८२३ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(मदन सोंडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

१. महालेखापाल, महाराष्ट्र - १, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई
२. महालेखापाल, महाराष्ट्र - २, (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर
३. महालेखापाल, (स्थानिक निकाय लेखापरीक्षा व लेखा), मुंबई.
४. संचालक, पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. जिल्हाधिकारी, नांदेड.
६. जिल्हा नियोजन अधिकारी, नांदेड.
७. जिल्हा कोषागार अधिकारी, नांदेड.
८. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४११/१४४४), मंत्रालय, मुंबई.
९. वित्त विभाग (का.व्यय-१५/ अर्थसंकल्प) मंत्रालय, मुंबई.
१०. अवर सचिव, (अर्थसंकल्प शाखा) पर्यटन व सांस्कृतिक विभाग, मंत्रालय, मुंबई. (यांना आदेशात नमूद करण्यात आलेल्या संबंधित नियंत्रक अधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालय यांच्याकडे निधी वितरीत करण्याच्या विनंतीसह)
११. निवड नस्ती, कार्यासन-पर्यटन.

***